

[Af Marianne Bentsen-Pedersen (SF) m. fl.]
(Beslutningsforslag nr. B 36. Fremsat 5/11 80).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Forslaget om at gennemføre gældssanering for nyuddannede omfatter dels et forslag om, at gældsbyrden i form af statsgaranterede lån gøres mindre byrdefuld derved, at der gives adgang til rentefri statslån, dels et forslag om, at pengene til denne gældssanering skaffes ved at afskaffe pengeinstitutternes adgang til at henlægge midler i investeringsfond. Endvidere foreslås de rentefri statslån gennemført til afløsning af de statsgaranterede lån, og det skal ske allerede i indeværende uddannelsesår.

Jeg vil godt indledningsvis understrege, at også jeg ser med meget stor bekymring på den udvikling, som de statsgaranterede lån er inde i, og det her fremsatte forslag giver anledning til, at vi både her i tinget og senere i uddannelsesudvalget får lejlighed til at drøfte de uddannelsessøgendes økonomiske forhold.

Det, der giver mig anledning til virkelig bekymring, er, at antallet af låntagere med meget store lånebyrder, f. eks. en studiegæld på mere end 100.000 kr., stiger med så stor hast, som tilfældet er. Dette er så meget mere alvorligt, som udsigterne for uddannelsessøgende i de længerevarende uddannelser – det er jo typisk dem, der har de store lån – ikke er gode. Mange må starte deres karriere efter endt uddannelse med en periode med arbejdsløshed, og det er jo ikke en situation, der gør det lettere at komme ud af gældsforpligtelserne. Uddannelsesstøttens stigende indfrielse af nødlidende lån illustrerer dette forhold.

Vi har endnu ikke i undervisningsministeriet oversigt over, hvorledes kandidater med store gældsbyrder fordeler sig efter studiegældens størrelse, men gennem et samarbejde med pengeinstitutternes organisationer er det ministeriets hensigt i løbet af 1981 at søge tilvejebragt et dækkende billede af, hvorledes låntagerne fordeler sig efter gældens størrelse, så vi dermed får et bedre grundlag for bedømmelse af forholdene.

Jeg vil ikke nægte, at der i princippet i beslutningsforslaget, hvorefter den nyuddannede rentefrit kan låne 50 pct. af det gældsbeløb, der ligger over halvdelen af vedkommendes årsindtægt, findes positive træk. Det vil således få virkning for gældsbyrder fra omkring 40.000 kr. og opefter, alt efter indtægtens størrelse, og det vil mindske gældsbyrden mest for de grupper, som har store statsgaranterede studielån og lave indkomster. Der er imidlertid også andre løsningsmuligheder, som kunne komme på tale, hvis jeg i dag skulle kunne give noget forslag til, hvorledes de nødvendige ressourcer skal skaffes.

At lade det ske som angivet i forslaget ved at fjerne pengeinstitutternes ret til henlæggelse i investeringsfond tror jeg ikke på. Investeringsfundsordningen er ikke ensbetydende med en endelig nedsættelse af indkomstskatten, men betyder alene en udsættelse af skattebetalingen.

Til forslaget om at erstatte de statsgaranterede lån med statslån, der er rentefrie i studietiden, skal jeg ganske kort sige, at jeg har al mulig sympati for statslånstanken, men merudgifterne i forslaget ligger på små 2 mia kr.

Med hensyn til henvisningen i bemærkningerne til det beslutningsforslag om en reform af uddannelsesstøtten, som vi drøftede i april i år, vil jeg blot bemærke, at udgifterne herved er endnu større, nemlig godt 4 mia kr., fordelt med godt 2 mia kr. på stipendier og knap 2 mia kr. på statslån, og jeg har ingen som helst muligheder for at skaffe de nødvendige midler hertil.

Jeg må ud fra de bemærkninger, jeg har gjort her, som helhed afvise forslaget, men jeg finder, at det vil være rimeligt at tage en drøftelse af visse af principperne i uddannelsesudvalget.

Jimmy Stahr (S):

Fru Ebba Strange belærte mig engang fra denne talerstol om, at man ikke kan leve af sympati alene. Jeg er ked af, at det igen i dag stort set kun er sympati over for enkelte dele af beslutningsforslaget, jeg kan udtrykke, og egentlig kan jeg gøre det meget kort ved at henvise til de tilsagn og de bemærkninger om sympati, som ministeren udtrykte. Dem